

Aanvullende uitvoeringstoets

Lagere regelgeving

‘Gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen’

(Spreidingswet)

- 1. Besluit gemeentelijke taak mogelijk maken
asielopvangvoorzieningen**
- 2. Regeling specifieke uitkeringen Wet
gemeentelijke taak mogelijk maken
asielopvangvoorzieningen**

Auteurs: Simone van Hees, Mark van Dam en Ewout Bückmann

© VNG Realisatie, Den Haag, juli 2023

Management samenvatting

Deze rapportage bevat de resultaten van de aanvullende uitvoeringstoets op een deel van de lagere regelgeving gekoppeld aan de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (hierna: Spreidingswet). Concreet gaat het om het Besluit gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (hierna: de AMvB) en de Regeling specifieke uitkeringen Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (hierna: de regeling). Deze zijn op 26 mei 2023 in consultatie gegaan. Er wordt meer lagere regelgeving verwacht, maar deze is nog niet gereed voor consultatie.

De rapportage is een aanvulling op de eerder uitgevoerde uitvoeringstoets op de Spreidingswet asiel. De twee rapportages moeten dan ook in samenhang worden gezien.

Gedurende de consultatieperiode is een beeld van de uitvoerbaarheid van de AMvB en de regeling voor gemeenten opgehaald: 74 gemeenten hebben hiervoor input gegeven in twee online bijeenkomsten. De uitkomsten hiervan zijn meegenomen in deze uitvoeringstoets.

De punten die in de uitvoeringstoets geïdentificeerd zijn, geven aanleiding tot grote zorgen over de uitvoerbaarheid van de (wet en) lagere regelgeving in de huidige vorm in relatie tot de doelen die de wet, en daarmee ook de lagere regelgeving, beoogt.

Hoofdpunten uit eerdere uitvoeringstoets blijven van kracht

De eerdere uitvoeringstoets die op het wetsvoorstel is uitgevoerd bevat acht hoofdconclusies. Na analyse van de AMvB en de regeling kan worden geconstateerd dat deze acht punten vrijwel ongewijzigd van kracht blijven:

1. Slechts een deel van de cruciale punten voor de uitvoering zijn nader uitgewerkt [deze punten worden besproken in onderhavige rapportage];
2. Lange onzekerheid voor gemeenten over hun uiteindelijke opgave blijft bestaan door het getrapte proces;
3. De verdeel- en beloningssystematiek blijft, ook nu deze nader is uitgewerkt, tot perverse prikkels leiden [dit is onderdeel van de aanvullende uitvoeringstoets en komt in deze rapportage terug];
4. De krappe termijnen blijven ongewijzigd en leiden tot knelpunten in de uitvoering;
5. Onduidelijkheid over de (keten)gevolgen van exploitatie door gemeenten blijft bestaan;
6. Een nadere uitwerking van gevolgen voor aanpalende taken is nog steeds nodig;
7. Ook een plan voor de ingroei- en implementatiefase blijft nodig;

8. De financieringssystematiek voor de taak moet nog steeds uitgewerkt worden en kent bijzondere aandachtspunten [dit is onderdeel van een Artikel 2-onderzoek¹].

Aanvullende conclusies ten aanzien van onderwerpen uit de lagere regelgeving

In deze aanvullende uitvoeringstoets zijn vier onderwerpen geanalyseerd die in de AMvB en de regeling zijn uitgewerkt. De conclusies op deze onderwerpen zijn aanvullend op de conclusies uit de eerdere uitvoeringstoets.

Capaciteitsraming en indicatieve verdeling

De onzekerheid en onduidelijkheid waar in de uitvoeringstoets op de wet al op werd gewezen blijft. Gemeenten missen in de eerste fase een betrouwbaar en transparant beeld van hun opgave, op basis waarvan zij opvangplaatsen kunnen toezeggen.

Minimale omvang van duurzame opvangplaatsen in de 1^e (landelijke) fase

Met de huidige definities en systematiek wordt kleinschalige opvang onvoldoende gefaciliteerd, en zelfs eerder ontmoedigd. Bovendien bestaan er nog veel onduidelijkheden over de verschillende rollen en verantwoordelijkheden in de keten bij kleinschalige opvang. Over de uitvoerbaarheid kan dan ook nog geen uitspraak worden gedaan.

Exploitatie van een opvangvoorziening door gemeenten

Vanwege het ontbreken van uitgewerkte regels over exploitatie door gemeenten is het op dit moment nog niet mogelijk een uitspraak te doen over de uitvoerbaarheid van deze optie.

Uitkeringssystematiek

De verdeel- en uitkeringssystematiek is te complex: voor gemeenten is niet duidelijk waar zij aan toe zijn. Daarnaast bevat de verdeel- en uitkeringssystematiek perverse prikkels en staat deze hiermee het doel van de wet, namelijk een evenwichtige spreiding van opvanglocaties over het land, in de weg.

---

¹ Hiermee wordt verwezen naar een onderzoek op grond van artikel 2 Financiële-verhoudingswet.

Vragen en onduidelijkheden

Ten aanzien van de uitvoerbaarheid van de lagere regelgeving zijn de volgende vragen in de rapportage opgenomen:

- Capaciteitsraming en indicatieve verdeling:
  - Hoe definitief moeten plannen voor het realiseren van opvangplaatsen zijn om ze te kunnen inbrengen?
  - Wat gebeurt er als er meer plekken aangeboden worden dan er uiteindelijk nodig zijn?
  - Worden reeds gerealiseerde opvangplekken meegenomen in de CBS-cijfers over inwoneraantallen?
  - Hoe wordt bij de capaciteitsraming en het bepalen van de indicatieve verdeling omgegaan met de bestaande voorraad van het COA?
  - Kan een reeds bestaande (duurzame) locatie pas in de 2e fase worden ingediend?
  - De Spreidingswet benoemt de doelgroep 'statushouders die wachten op een woning in gemeente' niet: gaan deze onder de wet meetellen?
- Minimale omvang van duurzame opvangplaatsen in de 1^e (landelijke) fase:
  - Wat wordt de minimale omvang per opvanglocatie?
  - Komen er mogelijkheden om in samenwerking met buurgemeenten een duurzame opvangvoorziening creëren waarbij de opvanglocaties verspreid over het grondgebied van meerdere gemeenten liggen?
  - Op welke wijze worden de rollen binnen de keten ingericht?
- Exploitatie van een opvangvoorziening door gemeenten:
  - In de toelichting op artikel 3.1, eerste lid, van de AMvB staat dat het COA met de betrokken gemeente toetst of exploitatie mogelijk is. Op basis van welke criteria vindt deze toetsing plaats?
  - Wat houdt de overeenkomst in die moet worden afgesloten tussen het COA en het college van B&W?
  - Wie controleert en handhaaft, indien nodig, bij een gemeentelijke voorziening?
  - Hoe verhouden de verantwoordelijkheid van de minister en het COA zich tot elkaar?
- Uitkeringssystematiek:
  - Wie ontvangt de uitkering bij uitruil van taken?
  - Wat als een ingebrachte plek later niet (meer) nodig blijkt, wat houdt dit in voor de uitkering?
  - Wat als er te veel bijzondere plekken worden aangeboden? Worden deze dan regulier? En welke gevolgen heeft dat voor de uitkering?

Toets op uitvoerbaarheid van overige lagere regelgeving

De AMvB en regeling die in deze aanvullende uitvoeringstoets geanalyseerd zijn, vormen slechts een deel van de lagere regelgeving behorend bij de Spreidingswet. Een analyse van de inhoud van alle lagere regelgeving is nodig om de uitvoerbaarheid van de Spreidingswet in zijn geheel in kaart te brengen, temeer omdat de invulling hiervan op cruciale onderdelen forse impact kan hebben op de uitvoerbaarheid. Het is van belang dat er ruimte is voor een afzonderlijke toets op de uitvoerbaarheid van de lagere regelgeving die nog niet in consultatie is gegaan, omdat deze een verdere invulling van het wetsvoorstel geeft en buiten de scope van deze uitvoeringstoets valt.

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	7
1.1. Achtergrond.....	7
1.2. Vraagstelling.....	7
1.3. Leeswijzer.....	8
2. Inhoud van de lagere regelgeving.....	9
2.1. AMvB.....	9
2.2. Regeling specifieke uitkeringen (SPUK).....	12
3. Impact van uitgewerkte punten in lagere regelgeving op de gemeentelijke uitvoering.....	15
3.1. Capaciteitsraming en indicatieve verdeling.....	15
3.2. Minimale omvang van duurzame opvangplaatsen in de 1e (landelijke) fase.....	19
3.3. Exploitatie van een opvangvoorziening door gemeenten.....	20
3.4. Uitkeringssystematiek (SPUK).....	22
4. Conclusies.....	24
4.1. Wat wijzigt er in de werkwijze van gemeenten bij invoering van (de lagere regelgeving gekoppeld aan) de Spreidingswet?.....	24
4.2. Wat betekenen deze veranderingen voor de gemeentelijke organisatie.....	25
4.3. Is de gemeente voldoende toegerust voor een doeltreffende uitvoering?.....	26
4.4. Welke kosten en besparingen voor de gemeentelijke uitvoering zijn aan deze wijziging van de regelgeving verbonden?.....	26
4.5. Wat zijn de verwachte effecten van de (lagere regelgeving gekoppeld aan de) Spreidingswet asiel?.....	26
4.6. Hoe kunnen veranderingen worden geïmplementeerd en wat zijn de randvoorwaarden en risico's?.....	27
Bijlage A: Overzicht wijzigingen en aanvullingen lagere regelgeving t.o.v. eerdere uitvoeringstoets.....	28
Bijlage B: Gesprekspartners.....	40

1. Inleiding

1.1. Achtergrond

In december 2022 heeft de VNG een uitvoeringstoets gedaan naar de wetstekst en de Memorie van Toelichting van de Wet Gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (hierna: Spreidingswet). De lagere regelgeving, waarin verschillende onderdelen van de wet nader uitgewerkt worden, ontbrak op dat moment nog.

Op 26 mei 2023 zijn het Besluit gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (hierna: de AMvB) en de Regeling specifieke uitkeringen Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvang-voorzieningen (hierna: de regeling) in consultatie gegaan. Dit is de eerste set lagere regelgeving behorend bij de Spreidingswet.

Ondanks het feit dat de Spreidingswet na de consultatieronde ongewijzigd naar de Tweede Kamer is gezonden, en het feit dat een aanzienlijk deel van de lagere regelgeving nog niet gereed is voor consultatie, is besloten om op deze twee onderdelen op dit moment wel al een aanvullende uitvoeringstoets uit te voeren.

1.2. Vraagstelling

Deze aanvullende uitvoeringstoets geeft inzicht in de uitvoerbaarheid en de impact van de (op dit moment beschikbare) lagere regelgeving behorende bij de Spreidingswet op de gemeentelijke organisaties. De onderzoeksvragen voor deze uitvoeringstoets zijn:

- Wat wijzigt er in de werkwijze van gemeenten bij invoering van (de lagere regelgeving gekoppeld aan) de Spreidingswet?
- Wat betekenen deze veranderingen voor de gemeentelijke organisatie?
- Is de gemeente voldoende toegerust voor een doeltreffende uitvoering?
- Welke kosten en besparingen voor de gemeentelijke uitvoering zijn aan deze regelgeving verbonden?
- Wat zijn de verwachte effecten van de lagere regelgeving gekoppeld aan de Spreidingswet asiel?
- Hoe kunnen veranderingen worden geïmplementeerd en wat zijn de randvoorwaarden en risico's?

1.3. Leeswijzer

Deze uitvoeringstoets is een aanvulling op de uitvoeringstoets die eind 2022 op de Spreidingswet is uitgevoerd:²

- In hoofdstuk 2 wordt de inhoud van de lagere regelgeving nader toegelicht.
- In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de impact van de uitgewerkte punten in de lagere regelgeving op de gemeentelijke uitvoering.
- In hoofdstuk 4 worden de conclusies van deze aanvullende uitvoeringstoets gegeven, door middel van beantwoording van de onderzoeksvragen.

Daarnaast bevat deze rapportage nog een tweetal bijlagen:

- Bijlage A bevat een overzicht van de hoofdpunten zoals deze tijdens de uitvoeringstoets op de Spreidingswet naar voren zijn gekomen. Hierbij wordt gekeken of ten aanzien van de acht uitvoerbaarheidspunten die daar gedefinieerd zijn een verandering is opgetreden door wat er in de AMvB en de regeling is opgenomen.
- Bijlage B geeft een overzicht van de gemeenten die hebben deelgenomen aan (een van) de plenaire sessies.

---

² Deze is te raadplegen via: <https://vng.nl/sites/default/files/2023-01/Rapportage-uitvoeringstoets-Spreidingswet-asiel.pdf>

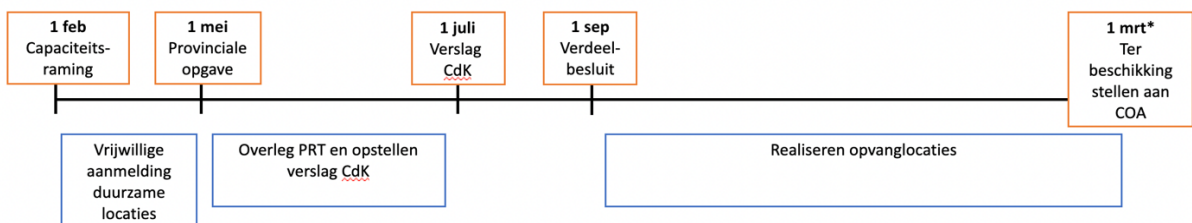

2. Inhoud van de lagere regelgeving

Voor deze uitvoeringstoets is gekeken naar de inhoud van de AMvB en de regeling. In dit hoofdstuk wordt een feitelijke beschrijving gegeven van de onderwerpen die in deze lagere regelgeving uitgewerkt zijn.³

Het in de wet geschetste proces ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

Tijdlijn 2-jaarlijkse verdeelsystematiek asielopvanglocaties

* o.b.v. termijn van 6 maanden na Verdeelbesluit, tenzij in het Verdeelbesluit andere afspraken zijn gemaakt

** bij vrijwillige aanmelding kan direct worden gestart met realisatie

2.1. AMvB

In de AMvB wordt nader ingegaan op vijf onderwerpen, te weten:

- Capaciteitsraming
- Minimale omvang van duurzame opvangplaatsen in de 1e (landelijke) fase
- Verdeling opvangplaatsen over de provincies
- Indicatieve verdeling opvangplaatsen over gemeenten in de 1e (landelijke) én 2e (provinciale) fase
- Exploitatie van een opvangvoorziening door gemeenten

³ Deze uitwerking van de conceptversies van de AMvB en de ministeriële regeling is gemaakt door VNG en voorgelegd aan het Ministerie van JenV. Deze uitwerking is ter voorbereiding toegestuurd aan gemeenten die deelnamen aan de online sessie die voor deze uitvoeringstoets is gehouden.

In het besluit en de regeling wordt gesproken over "de Minister". In de praktijk zal dit de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid zijn. Voor de zuiverheid is in onderstaande tekst telkens "De Minister" gehanteerd. Voor een toelichting op de inhoud van de wet verwijzen we graag naar Bijlage B bij de reeds afgeronde Uitvoeringstoets Wet 'Gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen' (Spreidingswet asiel).

2.1.1. Capaciteitsraming

Wettelijke grondslag

De Minister maakt eens in de twee jaar voor 1 februari bekend aan hoeveel opvangplaatsen er in de komende twee jaar landelijk naar verwachting behoefte zal zijn. Daarbij wordt een indicatieve doorvertaling gemaakt naar gemeenten. Dit is gebaseerd op de Meerjaren Productie Prognose (MPP) die door het Ministerie van Justitie en Veiligheid wordt opgesteld. De raming komt tot stand op een **bij of krachtens AMvB** te bepalen wijze.

Uitwerking AMvB

De Minister stelt de capaciteitsraming vast met inachtneming van de MPP en het capaciteitsbesluit van het COA. De raming gaat uit van de behoefte aan opvangplaatsen op 1 januari in het daaropvolgende jaar. De capaciteitsraming wordt afgestemd met het COA en eens in de twee jaar vóór 1 februari bekend gemaakt door middel van publicatie in de Staatscourant. Deze publicatie bevat de capaciteitsraming voor de reguliere én bijzondere opvangplaatsen.

2.1.2. Minimale omvang van duurzame opvangplaatsen in de 1e (landelijke fase

Wettelijke grondslag

Het aantal opvangplaatsen dat beschikbaar moet worden gesteld is het in de capaciteitsraming bepaalde aantal. Hierop wordt het aantal plaatsen dat voor vijf jaar of langer beschikbaar is, of in de daaropvolgende twaalf maanden voor die periode beschikbaar zal komen, in mindering wordt gebracht. Daarbij wordt uitgegaan van locaties of accommodaties van een **bij of krachtens AMvB** te bepalen minimale omvang.

Uitwerking AMvB

Het aantal reguliere opvangplaatsen dat in een gemeente moet worden aangeboden om deze als duurzaam te beschouwen is minimaal 100. Deze reguliere opvangplaatsen hoeven niet op één locatie beschikbaar te worden gesteld en kunnen dus meerdere locaties in een gemeente betreffen. Uitgangspunt is dat het gebruik van de aangeboden opvangplaatsen uitvoerbaar moet zijn voor de verschillende uitvoeringspartijen binnen de migratieketen.

Voor bijzondere opvangplaatsen geldt dat de minimale omvang wordt bepaald bij een (nog op te stellen) ministeriële regeling.

2.1.3. Verdeling opvangplaatsen over de provincies

Wettelijke grondslag

Bij of krachtens AMvB wordt vastgesteld hoe de verdeling van de minimaal vereiste

opvangplaatsen over alle provincies wordt bepaald en hoe een indicatieve verdeling naar het benodigde aantal opvangplaatsen per gemeente wordt bepaald.

Uitwerking AMvB

Nadat in de landelijke inbrengfase duurzame plekken zijn ingebracht, worden deze duurzame plekken in mindering gebracht op de capaciteitsraming. Het overgebleven aantal opvangplaatsen is het minimaal aantal vereiste opvangplaatsen. De provinciale opvangopgave wordt vervolgens berekend door de indicatieve verdelingen van alle gemeenten in een provincie bij elkaar op te tellen. De provinciale opgave en indicatieve verdeling per gemeente worden gepubliceerd in de Staatscourant en per brief gecommuniceerd aan de commissarissen van de Koning.

2.1.4. Indicatieve verdeling opvangplaatsen over gemeenten in de 1e (landelijke) én 2e (provinciale fase)

Wettelijke grondslag

Bij of krachtens AMvB wordt vastgesteld hoe de verdeling van de minimaal vereiste opvangplaatsen over alle provincies wordt bepaald en **hoe een indicatieve verdeling naar het benodigde aantal opvangplaatsen per gemeente** wordt bepaald.

Uitwerking AMvB

Nadat in de landelijke inbrengfase duurzame plekken zijn ingebracht, worden deze duurzame plekken in mindering gebracht op de capaciteitsraming. Het overgebleven aantal opvangplaatsen is het minimaal aantal vereiste opvangplaatsen. Om het indicatieve aantal opvangplaatsen per gemeente te berekenen, wordt het aantal benodigde opvangplaatsen vermenigvuldigd met het aantal inwoners van een gemeente en gedeeld door het inwoneraantal van Nederland. Dit aantal wordt vervolgens naar boven afgerond op een heel getal.

2.1.5. Exploitatie van een opvangvoorziening door gemeenten

Wettelijke grondslag

Het COA kan met het college van B&W overeenkomen dat het college verantwoordelijk is voor de exploitatie van een opvangvoorziening. **Bij of krachtens AMvB** kunnen regels worden gesteld over exploitatie door het college.

Uitwerking AMvB

De wet maakt het mogelijk dat een opvangvoorziening wordt geëxploiteerd door (of onder verantwoordelijkheid van) het college van B&W. Hiermee wordt ingespeeld op de behoefte aan een combinatie van opvang van asielzoekers en woonvormen voor andere kwetsbare groepen. Om zicht te houden op deze opvangvoorzieningen en zo nodig specifieke afspraken te maken vergt dit

een overeenkomst tussen het COA en het college, waarbij het COA zal waarborgen dat aan de wettelijke eisen wordt voldaan.

De gemeente kan slechts overgaan tot exploitatie wanneer wordt voorzien in de materiële en immateriële opvang van asielzoekers. Wat hieronder wordt verstaan is deels nader uitgewerkt in de Rva 2005 en de Reba 2008. **Daarnaast wordt in een (nog op te stellen) ministeriële regeling verdere uitwerking gegeven aan de kwaliteit waaraan de opvangvoorziening moet voldoen. De AMvB bevat hiervoor de delegatiegrondslag.**

2.2. Regeling specifieke uitkeringen (SPUK)

De ministeriële regeling die ter consultatie ligt⁴ bevat nadere regels over de specifieke uitkeringen voor gemeenten en provincies die zij op basis van de Spreidingswet en de AMvB kunnen ontvangen.

2.2.1. Wettelijke grondslag

Bij ministeriële regeling kan een specifieke uitkering worden verstrekt voor opvangplaatsen van bijzondere aard, en (op verzoek van een gemeente) **voor iedere opvangplaats waarmee een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur bepaald aantal opvangplaatsen binnen een bepaalde periode wordt overschreden**, uitgaande van een bepaald minimaal aantal opvangplaatsen en een minimale beschikbaarheid in tijd van deze opvangplaatsen. De gemeente kan de uitkering besteden aan een ander doel dan de opvang van asielzoekers. De wet bepaalt daarnaast in artikel 13 dat de regeling ook regels kan stellen over een uitkering in het kader van de overgangsvoorziening.

2.2.2. Uitwerking AMvB

Gemeenten kunnen in aanmerking komen voor een uitkering indien de opvangplaatsen voldoen aan de vereisten in artikel 3.1 van de AMvB en voor zover het aantal opvangplaatsen hoger is dan de indicatieve verdeling per gemeente.

Bij ministeriële regeling wordt de hoogte van de uitkering bepaald. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt in de hoogte van de uitkering al naar gelang het moment waarop de opvangplaatsen worden aangeboden.

---

⁴ Er volgen nog meer ministeriële regelingen over andere onderdelen, deze zijn echter nog niet beschikbaar voor consultatie.

2.2.3. Uitwerking Ministeriële Regeling

De ministeriële regeling gaat in op de aanvraag van de verschillende uitkeringen, de hoogte, de vereisten waaraan moet worden voldaan, het tijdstip waarop de uitkeringen worden verstrekt en hoe de verantwoording en eventuele terugvordering plaatsvindt.

Gemeenten komen in twee fasen van de in de wet geregelde tweejaarlijkse cyclus in aanmerking voor een uitkering voor het realiseren van opvangplaatsen. De hoogte van de uitkering verschilt al naar gelang de fase van indienen van de opvangplaatsen, evenals naar het soort opvangplaatsen dat een gemeente indient. Provincies en gemeenten tezamen kunnen onder voorwaarden bovendien een uitkering ontvangen voor iedere gerealiseerde opvangplaats boven de 75% van de provinciale opgave.

Uitkeringen

- *Uitkering voor duurzame opvangplaatsen*

De uitkering voor wat betreft de duurzame opvangplaatsen wordt berekend over de opvangplaatsen boven de drempelwaarde. Dat wil zeggen dat alleen de duurzame opvangplaatsen bóven het indicatieve deel, zoals dat is vastgesteld en gecommuniceerd bij de bekendmaking van de provinciale opgave, in aanmerking komen voor de uitkering. De uitkering voor duurzame opvangplaatsen kan dus pas berekend worden als het indicatieve deel op basis van de provinciale opgave bekend is en nadat het verslag van de CdK is goedgekeurd door de minister en er een verdeelbesluit wordt genomen.

De uitkering wordt verstrekt in de eerstvolgende maand juni of november nadat aan de voorwaarden voor de verstrekking is voldaan.

- *Uitkering voor opvangplaatsen van bijzondere aard*

Een gemeente kan zowel tijdens de landelijke als de provinciale inbrengfase bijzondere opvangplaatsen indienen. De landelijk ingediende bijzondere opvangplaatsen moeten ook duurzaam zijn. De bijzondere opvangplaatsen die tijdens de provinciale inbrengfase beschikbaar worden gesteld, kunnen zowel duurzaam als niet-duurzaam zijn.⁵

De uitkering wordt verstrekt in de eerstvolgende maand juni of november nadat aan de voorwaarden voor verstrekking is voldaan.

---

⁵ De verschillende bijzondere opvangplaatsen worden nog nader uitgewerkt in de tabel bij artikel 4 bij van de regeling.

- *75%-uitkering*

Op grond van de wet wordt een uitkering van 1500 euro toegekend aan gemeenten en provincies voor iedere opvangplaats waarmee 75% van de provinciale opvangopgave is overschreden. Bij het bepalen van die 75% wordt geen onderscheid gemaakt naar het type opvangplaats. De duurzame opvangplaatsen waarvoor op verzoek van een gemeente een uitkering is verstrekt, oftewel de reguliere duurzame opvangplaatsen, zijn daarvan uitgesloten. Gemeenten kunnen er echter ook voor kiezen een uitkering voor deze opvangplaatsen te ontvangen op grond van de 75%-regeling. Dit gebeurt ambtshalve als ze de uitkering voor duurzame opvangplaatsen niet hebben aangevraagd én ontvangen.

Bijzondere opvangplaatsen zijn niet uitgezonderd, deze kunnen tweemaal een bonus ontvangen: eerst voor het zijn van een bijzondere opvangplaats en vervolgens op grond van de 75%-uitkering.

De uitkering wordt verdeeld tussen de provincie en, naar rato van het aantal geboden opvangplaatsen, de gemeenten die opvangplaatsen hebben geboden. Deze verhouding is vastgesteld op 15% voor de provincie en 85% voor de gemeente. Provincies en gemeenten kunnen de uitkering besteden aan een ander doel dan de opvang van asielzoekers.

De 75%-uitkering wordt uitgekeerd na afloop van de periode van twee jaar waarvoor de capaciteitsraming, is gemaakt. De uitkering wordt verstrekt in de eerstvolgende maand juni of oktober na die termijn van twee jaar.

3. Impact van uitgewerkte punten in lagere regelgeving op de gemeentelijke uitvoering

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op een viertal onderwerpen die in de lagere regelgeving (in meerdere of mindere mate) is uitgewerkt. Het gaat om de volgende vier onderwerpen:

- Capaciteitsraming en indicatieve verdeling
- Minimale omvang van duurzame opvangplaatsen in de 1^e (landelijke) fase
- Exploitatie van een opvangvoorziening door gemeenten
- Uitkeringssystematiek (SPUK)

Deze punten worden in de volgende paragrafen uitgewerkt.

3.1. Capaciteitsraming en indicatieve verdeling

3.1.1. Context

Gemeenten hebben te maken met verschillende maatschappelijke opgaven waarin zij een verantwoordelijkheid hebben. Het takenpakket van gemeenten is breed en de gemeentelijke taak van het mogelijk maken van asielopvangvoorzieningen, die met de voorliggende wet en lagere regelgeving geregeld wordt, is slechts één van deze taken.

Gemeenten moeten deze verschillende taken uitvoeren met de middelen die zij ter beschikking hebben. Eén van deze middelen is de fysieke ruimte die op het grondgebied van de gemeente beschikbaar is. Verschillende aanpalende gemeentelijke taken beconcurreren elkaar onderling als het gaat om de schaarse beschikbare ruimte. Hierbij valt, naast asielopvang, onder andere te denken aan:

- huisvesting van statushouders;
- huisvesting van aandachtsgroepen;
- opvang van ontheemden uit Oekraïne.

Daarnaast is er nog een groot aantal taken binnen het fysiek en sociaal domein waarbij een beroep wordt gedaan op de beschikbare ruimte binnen de gemeente. In veel gevallen speelt daarbij ook nog dat bepaald gebruik van een locatie ook vergund moet kunnen worden.

Gemeenten kunnen hun beschikbare ruimte maar één keer inzetten en willen de verschillende opgaven dan ook integraal kunnen afwegen en beoordelen. Hiervoor is nodig dat zij op hetzelfde

moment een betrouwbaar en transparant beeld hebben van de omvang van de verschillende opgaven. Met dit beeld kunnen zij zelf, al dan niet in afstemming met regiogemeenten, tot een goede invulling van hun opgaven komen.

3.1.2. Bevindingen

Uit deze aanvullende uitvoeringstoets blijkt dat de capaciteitsraming en de hieruit volgende indicatieve verdeling gemeenten geen betrouwbaar en transparant beeld geven van de definitieve opgave:

- De indicatieve verdeling geeft geen betrouwbaar beeld, omdat deze een voorlopig en indicatief karakter heeft. De gemeentelijke opgave kan (en zal waarschijnlijk in veel gevallen) op latere momenten nog wijzigen.
- De indicatieve verdeling geeft geen transparant beeld, omdat het voor gemeenten niet duidelijk is wat andere gemeenten doen en hoe dit hun uiteindelijke opgave beïnvloedt.

Naast deze beperkingen in de capaciteitsraming en de hieruit volgende indicatieve verdeling zelf, ontbreekt ook de *samenhang* met de systematiek die bij andere opgaven (bijvoorbeeld de huisvesting van statushouders of de opvang van Oekraïners) gehanteerd wordt. Bij deze andere opgaven komt de gemeentelijke opgave of taakstelling op een andere wijze tot stand en wordt deze ook op een ander moment bekend gemaakt. Dit belemmert gemeenten bij het maken van een integrale afweging.

3.1.3. Onduidelijkheden en vragen

De lagere regelgeving leidt, aanvullend op de eerdere uitvoeringstoets, tot een aantal onduidelijkheden en vragen. Deze onduidelijkheden en vragen dienen weggenomen c.q. beantwoord te worden voordat gemeenten adequaat tot uitvoering van de regelgeving kunnen overgaan.

- **Hoe definitief moeten plannen voor het realiseren van opvangplaatsen zijn om ze te kunnen inbrengen?**

Voordat gemeenten definitief opvangplaatsen kunnen gaan realiseren, moeten zij zorgen voor draagvlak onder hun inwoners en de besluitvorming op een zorgvuldige wijze doorlopen. Dit zijn processen die veel tijd en aandacht vragen. Als gemeenten deze processen volledig doorlopen moeten hebben voordat zij opvangplaatsen kunnen aanbieden, dan heeft dit grote

consequenties voor de haalbaarheid van de termijnen die in de voorgestelde systematiek gehanteerd worden⁶.

Bovendien brengt het indicatieve karakter van de verdeling als risico met zich mee dat gemeenten, nadat zij voor een eerste inbreng van plaatsen een zorgvuldig proces van besluitvorming en zorgdragen voor draagvlak doorlopen hebben, op een later moment opnieuw terug moeten richting raad en inwoners. Als gemeenten in de tweede fase een aanvullende taakstelling krijgen, dan moeten zij mogelijk opnieuw kijken naar aanvullende plekken die zij kunnen creëren. Anderzijds bestaat het risico dat er voor de in de eerste fase ingebrachte opvangplaatsen nog geen besluitvorming door de raad heeft plaatsgevonden en dat deze plaatsen uiteindelijk toch niet gerealiseerd kunnen worden. Dit heeft vervolgens weer potentieel effect op de opgave voor andere gemeenten binnen de provincie. Duidelijkheid over de gewenste werkwijze op dit punt is dus nodig.

- **Wat gebeurt er wanneer er meer plekken aangeboden worden dan er uiteindelijk nodig zijn?**

In theorie kan het voorkomen, dat op landelijk of provinciaal niveau meer opvangplekken worden aangeboden dan uiteindelijk nodig blijken te zijn. Dit kan zijn omdat gemeenten meer plekken aanbieden dan hun opgave voorschrijft. Het kan ook zijn dat de capaciteitsraming, waarop de provinciale en gemeentelijke opgaven gebaseerd zijn, in de praktijk te hoog blijkt te zijn. Voor gemeenten is het om twee redenen van belang om te voorkomen (of tijdig bij te kunnen sturen) zodat de situatie dat plekken die zij hebben aangeboden uiteindelijk toch niet nodig blijken te zijn zich zo min mogelijk voor zal doen:

1. De complexe en tijdrovende processen rond besluitvorming en het creëren van draagvlak zijn al doorlopen, wanneer op een later moment blijkt dat de beoogde plekken niet nodig zijn.
2. Er is sprake van beperkt beschikbare ruimte: gemeenten willen hier 'zuinig' mee omgaan, voornamelijk omdat er als er geen opvangplekken (meer) nodig zijn, de beschikbare ruimte ingezet kan worden voor andere dringende opgaven.

- **Worden reeds gerealiseerde opvangplekken meegenomen in de CBS-cijfers over inwoneraantallen?**

In principe tellen asielzoekers die opgevangen worden mee in de CBS-cijfers over inwoneraantallen per gemeente. Omdat de (indicatieve) opgave van gemeenten berekend

---

⁶ Dit is in de uitvoeringstoets op de Spreidingswet al breder als knelpunt opgenomen.

wordt op basis van inwoneraantal, zou dit kunnen betekenen dat reeds opgevangen asielzoekers van invloed zijn op de opgave die een gemeente krijgt. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat een kleine gemeente die al relatief veel asielzoekers opvangt, hierdoor vanwege de huidige verdeelsystematiek potentieel een extra opgave krijgt voor nieuw te realiseren opvangplekken. Het is belangrijk dat hierover duidelijkheid gegeven wordt.

- **Hoe wordt bij de capaciteitsraming en het bepalen van de indicatieve verdeling omgegaan met de bestaande voorraad van het COA?**

Het is onduidelijk wat er bij het bepalen van de indicatieve verdeling gebeurt met reeds bestaande opvangplaatsen. Voor gemeenten is van belang om te weten welk van de volgende opties bedoeld is:

- Bestaande opvangplaatsen worden automatisch ingebracht (dus zonder dat gemeenten hier een keuze in hebben) en afgetrokken van de capaciteitsraming, voordat de indicatieve verdeling gemaakt wordt.
- Gemeenten met bestaande opvangplaatsen kunnen kiezen of, en in welke fase, zij deze plaatsen willen inbrengen.

- **Kan een reeds bestaande (duurzame) locatie pas in de 2e fase worden ingediend?**

Het is niet duidelijk of een bestaande duurzame locatie alleen in de 2^e fase ingebracht kan worden, of ook al eerder in de 1^e fase.

- **De Spreidingswet benoemt de groep ‘statushouders die wachten op een woning in een gemeente’ niet: gaan deze onder de wet meetellen?**

Er verblijven veel statushouders die nog wachten op een woning in azc's. De vraag is of deze worden meegeteld in de capaciteitsberekening. Deze statushouders maken immers gebruik van opvangplekken.

3.1.4. Conclusie

Met betrekking tot de capaciteitsraming en de indicatieve verdeling kan op basis van de analyse van de lagere regelgeving de volgende conclusie getrokken worden:

De onzekerheid en onduidelijkheid waar in de uitvoeringstoets op de wet al op werd gewezen blijft. Gemeenten missen in de eerste fase een betrouwbaar en transparant beeld van hun opgave, op basis waarvan zij opvangplaatsen kunnen toezeggen.

3.2. Minimale omvang van duurzame opvangplaatsen in de 1e (landelijke) fase

3.2.1. Context

Gemeenten hebben al in de aanloop naar de totstandkoming van de Spreidingswet aangegeven dat zij graag meer ruimte voor kleinschalige opvang willen. Een belangrijk argument hiervoor is dat kleinschalige opvang met de beperkte ruimte die gemeenten beschikbaar hebben eenvoudiger te realiseren is. Daarnaast is kleinschalige opvang in veel gevallen ook beter inpasbaar in de lokale samenleving.

3.2.2. Bevindingen

Veel gemeenten zien mogelijkheden voor het realiseren van kleinschalige opvang. Het varieert wat zij zien als een gewenste omvang per opvanglocatie.

Bij kleinere gemeenten is de indicatieve opgave vaak al kleiner dan 100 plekken. Hierbij past dus bij uitstek kleinschalige opvang. Door de huidige definities en uitkeringssystematiek wordt kleinschalige opvang waarbij er sprake is van minder dan (in totaal) 100 opvangplaatsen niet als duurzaam aangemerkt en ontvangen gemeenten hiervoor dus ook geen uitkering. Vanuit uitvoeringsperspectief is dit een onlogisch onderscheid.

3.2.3. Onduidelijkheden en vragen

- **Wat wordt de minimale omvang per opvanglocatie?**

Op dit moment is alleen bekend dat er, om als duurzame opvang gekwalificeerd te worden, in totaal 100 plaatsen moeten zijn én dat deze over meerdere locaties verdeeld mogen worden. De minimale grootte van deze afzonderlijke locaties is echter (nog) niet vastgelegd. Daarnaast geldt voor de minimale omvang van bijzondere opvanglocaties, dat deze nog moet worden uitgewerkt in een ministeriële regeling.

- **Komen er mogelijkheden om in samenwerking met buurgemeenten een duurzame opvangvoorziening creëren waarbij de opvanglocaties verspreid over het grondgebied van meerdere gemeenten liggen?**

Voor kleinere gemeenten, waarvan de indicatieve opgave lager is dan 100 opvangplekken, ligt het veelal niet voor de hand om zelf een duurzame opvanglocatie van meer dan 100 plekken te realiseren. Wel kunnen zij in samenwerking met buurgemeenten gezamenlijk tot realisatie van meerdere locaties komen, die bij elkaar opgeteld wel het aantal van 100 plekken overstijgt. Het

is onduidelijk of een dergelijk gezamenlijk aanbod ook als duurzame opvang gekwalificeerd wordt.

- **Op welke wijze worden de rollen binnen de keten ingericht?**

Om te kunnen inschatten of kleinschalige opvang uitvoerbaar is, hebben gemeenten behoefte aan inzicht in de mogelijkheden die ketenpartners zien om kleinschalige opvang te faciliteren. Hierbij gaat het enerzijds om de vraag welke rol het COA kan spelen in de (ondersteuning bij) exploitatie (zie hiervoor ook de volgende paragraaf). Daarnaast is ook van belang hoe andere partijen hun rol zien in relatie tot kleinschalige opvang, bijvoorbeeld de IND en de politie, maar ook onderwijs- en zorgpartijen.

3.2.4. Conclusie

Ten aanzien van de minimale omvang van duurzame opvangplaatsen in de 1^e (landelijke) fase kan op basis van de analyse van de lagere regelgeving de volgende conclusie worden getrokken:

Met de huidige definities en systematiek wordt kleinschalige opvang onvoldoende gefaciliteerd, maar eerder ontmoedigd. Bovendien bestaan er bij kleinschalige opvang nog veel onduidelijkheden over de verschillende rollen en verantwoordelijkheden in de keten. Over de uitvoerbaarheid kan dan ook nog geen uitspraak worden gedaan.

3.3. Exploitatie van een opvangvoorziening door gemeenten

3.3.1. Context

In het wetsvoorstel werd de mogelijkheid van exploitatie door gemeenten al genoemd. In de uitvoeringstoets die eerder is uitgevoerd, is aangegeven dat hier nog veel onduidelijkheden en vragen over waren. Er is voor gekozen dit onderdeel in de AMvB door te delegeren naar een ministeriële regeling, deze is nog niet beschikbaar. Desondanks is in deze aanvullende uitvoeringstoets gekeken naar wat nodig is om dit een uitvoerbare optie te laten zijn.

3.3.2. Bevindingen

Voor een deel van de gemeenten is exploitatie door de gemeente zelf een optie, maar daarvoor is allereerst duidelijkheid nodig over de taakverdeling en de voorwaarden waaraan gemeenten moeten voldoen. Er wordt gesproken over kaders, maar de kaders zelf worden nergens benoemd of uitgewerkt. Zo is het voor gemeenten bijvoorbeeld onduidelijk aan welke kwaliteitseisen de geboden opvang moet voldoen.

Naast duidelijkheid en goede afspraken over verantwoordelijkheden, kwaliteit en financiën hebben gemeenten ook toegang nodig tot dezelfde gegevens als die waar het COA over beschikt. Dit betekent toegang tot hetzelfde systeem of een goed ingerichte gegevensuitwisseling in de keten. Dit vraagt, naast technische oplossingen, ook om een goede juridische grondslag om deze gegevensuitwisseling mogelijk te maken.

3.3.3. Onduidelijkheden en vragen

De onduidelijkheden en vragen die bij de eerdere uitvoeringstoets geformuleerd zijn, gelden nog steeds. De ministeriële regeling moet hier duidelijkheid over geven. Het gaat hierbij (onder andere) om de volgende vragen:

- **In de toelichting op artikel 3.1, eerste lid, van de AMvB staat dat het COA met de betrokken gemeente toetst of exploitatie mogelijk is. Op basis van welke criteria vindt deze toetsing plaats?**

Voor gemeenten is bij het inbrengen van (kleinschalige) opvang van belang om vooraf te weten wie de exploitatie gaat doen. Duidelijkheid over de criteria op basis waarvan bepaald wordt of de exploitatie door COA of door de gemeente gedaan wordt is hierbij randvoorwaardelijk.

- **Wat houdt de overeenkomst in die moet worden afgesloten tussen het COA en het college van B&W?**

Het is voor gemeenten onduidelijk wat de inhoud van deze overeenkomst behelst.

- **Wie controleert en handhaaft, indien nodig, bij een gemeentelijke voorziening?**

Als gemeenten zelf de exploitatie gaan doen, is het voor hen van belang om vooraf te weten bij welke partij de controle en handhaving belegd worden en welke criteria hierbij gehanteerd worden.

- **Hoe verhouden de verantwoordelijkheid van de minister en het COA zich tot elkaar?**

In de AMvB staat dat de minister verantwoordelijk is voor de geboden opvang (inspectie), maar dat het COA moet waarborgen dat aan de wettelijke eisen wordt voldaan. De verhouding tussen beide is onduidelijk.

3.3.4. Conclusie

Ten aanzien van de exploitatie van een opvangvoorziening door gemeenten kan op basis van de analyse van de lagere regelgeving de volgende conclusie getrokken worden:

Vanwege het ontbreken van uitgewerkte regels over exploitatie door gemeenten is het op dit moment nog niet mogelijk een uitspraak te doen over de uitvoerbaarheid van deze optie.

3.4. Uitkeringssystematiek (SPUK)

3.4.1. Context

In het wetsvoorstel was de verdeel- en uitkeringssystematiek al op hoofdlijnen uitgewerkt. In de uitvoeringstoets die eerder is uitgevoerd, is aangegeven dat hier nog veel onduidelijkheden en vragen waren, maar vooral dat de systematiek in de basis tot verkeerde prikkels leidt.

In de ministeriële regeling (SPUK) is de verdeel- en uitkeringssystematiek nader uitgewerkt. De systematiek is onveranderd gebleven, maar de bedragen en voorwaarden zijn nader uitgewerkt.

3.4.2. Bevindingen

De verdeel- en uitkeringssystematiek is te complex. Gemeenten kunnen niet overzien waar zij recht op hebben bij opvangplekken die zij mogelijk willen aanbieden. Gemeenten hebben tijdens de bespreking veel specifieke voorbeelden genoemd waar de uitkeringssystematiek onduidelijk of tegenstrijdig lijkt te zijn.

De financiële uitkeringen spelen voor gemeenten bovendien niet of nauwelijks een rol bij het wel of niet aanbieden van opvangplekken. De voorgestelde verdeelsystematiek leidt echter tot afwachtend gedrag, omdat gemeenten lang in onzekerheid zijn over hun daadwerkelijke opgave.

De systematiek kent perverse prikkels: gemeenten die welwillend zijn, blijven onnodig lang in onzekerheid; gemeenten die (tot nu toe) weinig opvangplaatsen aanbieden, worden door deze systematiek niet 'gestraft' voor hun afwachtende houding of gestimuleerd tot een actievere rol.

3.4.3. Onduidelijkheden en vragen

De verdeel- en uitkeringssystematiek is uitgewerkt met nadere detaillering, maar de gesignaleerde knelpunten zijn daarmee niet opgelost. De onduidelijkheden en vragen die bij de eerdere uitvoeringstoets geformuleerd zijn bestaan nog steeds.

Naar aanleiding van de nadere uitwerking van de uitkeringssystematiek in de lagere regelgeving, leven aanvullend nog de volgende vragen bij gemeenten:

- **Wie ontvangt de uitkering bij uitruil van taken?**

De wet biedt de mogelijkheid voor gemeenten om onderling taken rond asielopvang uit te ruilen tegen andere taken, zoals de huisvesting van statushouders. Deze mogelijkheid is niet verder

uitgewerkt. Voor gemeenten is wel van belang hoe deze uitruil in de praktijk kan uitwerken, omdat het uitruilen van taken niet alleen om fysieke vraagstukken gaat (het uitruilen van fysiek beschikbare ruimtes of locaties), maar ook om bredere elementen die hiermee samenhangen (bijvoorbeeld taken binnen het sociaal domein). Hierover is veel onduidelijkheid. Onduidelijk is dus ook hoe de uitkeringssystematiek werkt indien gemeenten onderling taken uitruilen.

- **Wat als een ingebrachte plek later niet (meer) nodig blijkt, wat houdt dit in voor de uitkering?**

Als gemeenten een opvangvoorziening inbrengen en hiervoor een uitkering ontvangen, dan kan het voorkomen dat deze voorziening op een later moment toch niet nodig blijkt te zijn.

Onduidelijk is wat er in dit geval gebeurt met de uitkering die de gemeente mogelijk al heeft ontvangen.

- **Wat als er te veel bijzondere plekken worden aangeboden? Worden deze dan regulier? En welke gevolgen heeft dat voor de uitkering?**

In de uitkeringssystematiek worden verschillende uitkeringen gehanteerd voor plekken voor reguliere en bijzondere doelgroepen. Het is onduidelijk wat gebeurt met de uitkering wanneer een locatie die oorspronkelijk bedoeld was voor een bijzondere doelgroep op een later moment wordt ingezet als reguliere locatie.

3.4.4. Conclusie

Ten aanzien van de uitkeringssystematiek kan op basis van de analyse van de lagere regelgeving de volgende conclusie getrokken worden:

De verdeel- en uitkeringssystematiek is te complex: voor gemeenten is niet duidelijk waar zij aan toe zijn. Daarnaast bevat de verdeel- en uitkeringssystematiek perverse prikkels en staat deze hiermee het doel van de wet, namelijk een evenwichtige spreiding van opvanglocaties over het land, in de weg.

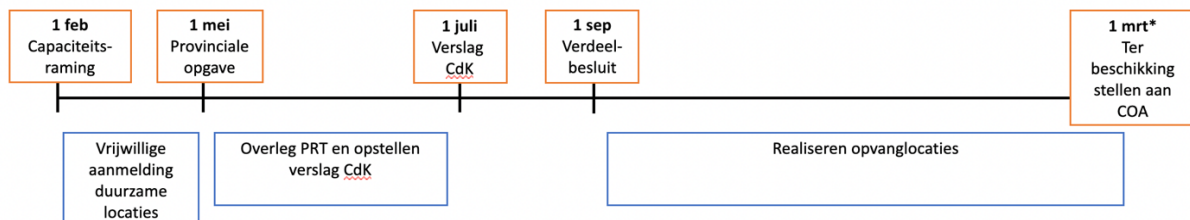
4. Conclusies

In de eerdere uitvoeringstoets op de Spreidingswet zijn de gevolgen voor de gemeentelijke uitvoering inzichtelijk gemaakt op basis van de wetstekst en Memorie van Toelichting. De wetstekst is sindsdien niet aangepast. Wel geven de AMvB en de ministeriële regeling die in deze aanvullende uitvoeringstoets geanalyseerd zijn een nadere invulling op enkele onderdelen uit de wet. De conclusies die in de uitvoeringstoets op de Spreidingswet zijn getrokken zijn om deze reden grotendeels ongewijzigd. Op basis van deze aanvullende uitvoeringstoets kunnen enkele aanvullende conclusies getrokken worden. Het is dan ook van belang om de conclusies van deze aanvullende uitvoeringstoets in samenhang met de conclusies van de eerdere uitvoeringstoets te bezien.

4.1. Wat wijzigt er in de werkwijze van gemeenten bij invoering van (de lagere regelgeving gekoppeld aan) de Spreidingswet?

Zoals in de eerdere uitvoeringstoets op de Spreidingswet al is beschreven, krijgen gemeenten met de komst van de Spreidingswet een nieuwe taak ten aanzien van het realiseren van opvang voor asielzoekers. Het proces dat bij deze nieuwe taak hoort, is weergegeven in het volgende schema:

Tijddiagram 2-jaarlijkse verdeelsystematiek asielopvanglocaties

* o.b.v. termijn van 6 maanden na Verdeelbesluit, tenzij in het Verdeelbesluit andere afspraken zijn gemaakt

** bij vrijwillige aanmelding kan direct worden gestart met realisatie

De AMvB en de regeling geven op de volgende punten nadere invulling aan deze taak:

- Capaciteitsraming en indicatieve verdeling
- Minimale omvang van duurzame opvangplaatsen in de 1e (landelijke) fase
- Exploitatie van een opvangvoorziening door gemeenten
- Uitkeringssystematiek

Deze nadere invulling zorgt niet voor ingrijpende wijzigingen ten opzichte van de werkwijze zoals die in de uitvoeringstoets op de Spreidingswet is beschreven.

4.2. Wat betekenen deze veranderingen voor de gemeentelijke organisatie

De impact van de veranderingen op de gemeentelijke organisatie zijn in de eerdere uitvoeringstoets op de Spreidingswet al beschreven. Doordat de wetstekst en Memorie van Toelichting sindsdien niet zijn gewijzigd, zijn de hoofdpunten uit deze eerdere uitvoeringstoets nog steeds vrijwel ongewijzigd van toepassing. Een overzicht van de hoofdpunten uit de eerder uitvoeringstoets op de Spreidingswet is opgenomen in **bijlage A** bij deze rapportage. In de bijlage is ook benoemd wat er ten aanzien van de daarin opgenomen conclusies is gewijzigd door de uitwerking in de lagere regelgeving.

Ten aanzien van de onderwerpen die in de AMvB en de regeling zijn uitgewerkt, worden in deze aanvullende uitvoeringstoets de volgende conclusies getrokken:

4.2.1. Capaciteitsraming en indicatieve verdeling

De onzekerheid en onduidelijkheid waar in de uitvoeringstoets op de wet al op werd gewezen blijft. Gemeenten missen een betrouwbaar en transparant beeld van hun opgave, op basis waarvan zij opvangplaatsen kunnen toezeggen.

4.2.2. Minimale omvang van duurzame opvangplaatsen in de 1^e (landelijke) fase

Met de huidige definities en systematiek wordt kleinschalige opvang onvoldoende gefaciliteerd, maar eerder ontmoedigd. Bovendien bestaan er nog veel onduidelijkheden over de verschillende rollen en verantwoordelijkheden in de keten bij kleinschalige opvang. Over de uitvoerbaarheid kan dan ook nog geen uitspraak worden gedaan.

4.2.3. Exploitatie van een opvangvoorziening door gemeenten

Vanwege het ontbreken van uitgewerkte regels over exploitatie door gemeenten is het op dit moment nog niet mogelijk een uitspraak te doen over de uitvoerbaarheid van deze optie.

4.2.4. Uitkeringssystematiek

De verdeel- en uitkeringssystematiek is te complex: voor gemeenten is niet duidelijk waar zij aan toe zijn. Daarnaast bevat de verdeel- en uitkeringssystematiek perverse prikkels en staat deze hiermee het doel van de wet, namelijk een evenwichtige spreiding van opvanglocaties over het land, in de weg.

4.3. Is de gemeente voldoende toegerust voor een doeltreffende uitvoering?

De vragen en onduidelijkheden benoemd in de uitvoeringstoets op de Spreidingswet blijven onveranderd staan. Ook de ketenafhankelijkheden die nadere uitwerking behoeven zijn nog onverminderd actueel. Er zijn naar aanleiding van de beschikbare lagere regelgeving wel vragen bijgekomen. Deze zijn in hoofdstuk 3 per onderwerp benoemd. Beantwoording van deze vragen is nodig voor gemeenten om uitvoering te kunnen geven aan deze wet.

4.4. Welke kosten en besparingen voor de gemeentelijke uitvoering zijn aan deze wijziging van de regelgeving verbonden?

In de eerdere uitvoeringstoets op de Spreidingswet zijn de componenten in beeld gebracht die tot uitvoeringskosten voor gemeenten leiden. De lagere regelgeving biedt voor nu geen aanvullend inzicht in de uitvoeringskosten voor gemeenten, omdat:

- er nog veel vragen en onduidelijkheden zijn t.a.v. de lagere regelgeving, dit is onderdeel van een Artikel 2-onderzoek⁷;
- het faciliteitenbesluit opvangcentra nadere duiding moet geven (en/of geactualiseerd moet worden) ten aanzien van de vergoeding van de kosten voor aanpalende voorzieningen.

NB: De uitgewerkte uitkeringssystematiek die is opgenomen in de regeling is bedoeld om gemeenten extra te belonen voor het aanbieden van opvangplaatsen, maar staat los van de compensatie van gemeenten voor de daadwerkelijke uitvoeringskosten.

4.5. Wat zijn de verwachte effecten van de (lagere regelgeving gekoppeld aan de) Spreidingswet asiel?

De verwachte effecten van de Spreidingswet zijn door de lagere regelgeving niet veranderd ten aanzien van de verwachte effecten die in de eerdere uitvoeringstoets benoemd zijn. Voor de langere termijn verwachten gemeenten dat de Spreidingswet zoals beoogd kan leiden tot een grotere duurzame voorraad van opvanglocaties. De mate waarin dit lukt is wel afhankelijk van de uitwerking op verschillende onderdelen.

---

⁷ De exploitatie door gemeenten is buiten de scope van het Artikel 2-onderzoek geplaatst: hiervoor moet dus een apart onderzoek uitgevoerd worden.

De systematiek die momenteel gekozen is, leidt naar verwachting tot afwachtend gedrag van gemeenten. Ook kan de systematiek leiden tot ongewenst concurrentiegedrag tussen gemeenten. Dit heeft vooral te maken met de getraptheid in de systematiek en de lange onduidelijkheid over de daadwerkelijke opgave voor gemeenten.

De Spreidingswet levert op korte termijn niet voldoende opvangplekken op. De huidige systematiek leidt naar verwachting pas ongeveer anderhalf jaar na start van de eerste 2-jaarlijkse cyclus tot extra opvangplekken. Voor de korte termijn is daarom een aanvullende aanpak nodig, die helpt om aan de urgente behoefte aan opvangplekken op korte termijn te kunnen voldoen.

4.6. Hoe kunnen veranderingen worden geïmplementeerd en wat zijn de randvoorwaarden en risico's?

De randvoorwaarden en risico's die in de eerdere uitvoeringstoets zijn genoemd blijven van toepassing. Daarnaast is het belangrijk dat, voordat kan worden overgegaan tot implementatie, alle vragen en onduidelijkheden beantwoord c.q. weggenomen zijn. Dit geldt zowel voor de vragen en onduidelijkheden die in de eerdere uitvoeringstoets genoemd zijn, als voor de vragen en onduidelijkheden uit deze aanvullende uitvoeringstoets.

Bijlage A: Overzicht wijzigingen en aanvullingen lagere regelgeving t.o.v. eerdere uitvoeringstoets

In de eerdere uitvoeringstoets op het wetsvoorstel zijn acht hoofdpunten benoemd ten aanzien van de uitvoerbaarheid van de wet. In de lagere regelgeving die in deze aanvullende uitvoeringstoets is onderzocht, zijn enkele onderwerpen nader ingevuld of gewijzigd. Veel van de hoofdpunten uit de eerdere uitvoeringstoets blijven echter onverminderd van kracht. In onderstaand overzicht wordt per hoofdpunt aangegeven wat de lagere regelgeving betekent voor de eerder getrokken conclusies.

1. Slechts een deel van de cruciale punten voor de uitvoering uit het wetsvoorstel is nader uitgewerkt

Hoofdpunten uit eerdere uitvoeringstoets	Wijzigingen lagere regelgeving
<p>Op een aantal cruciale punten voor de uitvoering is nadere uitwerking gedelegeerd naar AMvB's en regelingen die er nog niet zijn. Daardoor bestaat op basis van de huidige uitwerking in het wetsvoorstel, onduidelijkheid op in ieder geval de volgende punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De wijze waarop de capaciteitsraming tot stand komt. • De minimale omvang van locaties of accommodaties en daarmee de mogelijkheid tot kleinschalige opvang. • De verdeel- en beloningssystematiek in generieke zin en in het bijzonder hoe bijzondere doelgroepen zoals AMV's hierin meegenomen worden. • De financiële vergoeding voor de uitvoeringskosten. • Regels voor exploitatie door gemeenten. 	<p>In de AMvB en MR zijn de volgende onderwerpen uitgewerkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De wijze waarop de capaciteitsraming tot stand komt. • De minimale omvang van locaties of accommodaties en daarmee de mogelijkheid tot kleinschalige opvang (deels).

<ul style="list-style-type: none"> • Eisen aan opvangvoorzieningen voor reguliere opvang en opvang van alleenstaande minderjarige vluchtelingen. • De financieringssystematiek voor de taak. 	<ul style="list-style-type: none"> • De verdeel- en beloningssystematiek in generieke zin. <p>De lagere regelgeving waarin de overige punten uitgewerkt worden, ontbreekt nog.</p>
<p>De uitwerking van deze punten heeft grote effecten op de uitvoerbaarheid. De inhoud van deze AMvB's is nodig om de uitvoerbaarheid goed in kaart te brengen. Het is van belang dat de totstandkoming van de AMvB's, in ieder geval de AMvB's die ingaan op bovengenoemde onderwerpen, samen met gemeenten (en andere ketenpartners) gebeurt en dat er ruimte is voor een afzonderlijke uitvoeringstoets op deze AMvB's.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>
<p>Daarnaast roept de uitwerking van een aantal zaken in het wetsvoorstel nog vragen op. Het gaat dan om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De criteria en bijzondere omstandigheden voor tussentijds wijzigen van het capaciteits- en verdeelbesluit en de mogelijkheid van de Minister om in het verdeelbesluit af te wijken van het verslag van de Commissaris van de Koning (CdK). • Wat het "ter beschikking stellen van locaties aan COA" in de praktijk betekent. Is dit gereed voor ingebruikname binnen de realisatieperiode van 6 maanden? Of gaat het om het aanreiken van een locatie waarbij het vergunningetraject gestart kan worden? • Uitrust van taken (wanneer kan dit en wat komt er allemaal bij kijken?). Met betrokken ketenpartners moeten concrete voorbeelden en richtlijnen voor die mogelijke uitrust tussen gemeenten uitgewerkt worden, om te voorkomen dat alle gemeenten hierbij apart of op regionaal niveau tegen dezelfde vragen aan lopen of dat onbedoelde keteneffecten optreden. In die nadere uitwerking moet in ieder 	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>

<p>geval specifiek aandacht zijn voor de juridische (on)mogelijkheden, financieringsstromen en gevolgen voor (gegevensuitwisseling in) de keten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afbakening taken/rolverdeling COA en gemeenten. • Welke criteria de Minister hanteert voor het terugvorderen van budget bij gemeenten als een gemeente “de wet anderszins niet goed uitvoert”. 	
<p>De wet bevat daarnaast een aantal onvolkomenheden die onduidelijkheid scheppen over te hanteren termijnen. Zo zit er nu conform artikel 4 van de wet een termijn van 17 maanden tussen de capaciteitsraming en het daaropvolgende verslag van de CdK, hetgeen zou leiden tot een eerste verdeelbesluit in september 2024. Ook de verwijzing in artikel 5 moet op dit punt aangepast worden. Verwijzingen naar de nieuwe Omgevingswet moeten nog aangebracht worden.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht, waarbij de genoemde datum van september 2024 opschuift met de latere inwerkingtreding van de wet.</p>
<p>We gaan een overgangperiode tegemoet met een stelselwijziging voor de fysieke leefomgeving. Met de beoogde inwerkingtreding van de Omgevingswet verandert wetgeving. Het wetsvoorstel verwijst nog naar het systeem van de Wro en de Wabo en dient dus nog te worden aangepast op de bepalingen en bevoegdheden van de Omgevingswet.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>

2. Het getrapte proces zorgt ervoor dat gemeenten tot laat in het proces geen zekerheid hebben over hun uiteindelijke opgave

Hoofdpunten uit eerdere uitvoeringstoets	Wijzigingen lagere regelgeving
<p>Het proces kent door de getraptheid een aantal momenten waarop de opgaaf voor gemeenten bijgesteld kan worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> Op 1 februari wordt de capaciteitsraming door de Minister bekendgemaakt. Na aftrek van de landelijke inbreng van plaatsen wordt de provinciale opgaaf per 1 mei bepaald, met een indicatieve doorvertaling naar gemeenten. Deze kan vervolgens tussen 1 mei en 1 juli nog veranderen op basis van het proces aan de Provinciale Regietafel (PRT). De Minister kan in het verdeelbesluit afwijken van het verslag waardoor per 1 september wederom een wijziging plaats kan vinden. Bezwaar en beroep tegen het verdeelbesluit kan tot bijstelling leiden; en wanneer een gemeente in de praktijk niet kan voldoen moet mogelijk een nieuwe verdeling bepaald worden aan de PRT. 	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>
<p>Deze langdurige onzekerheid zit een zorgvuldig proces binnen de gemeente (met name participatie inwoners en bestuurlijke besluitvorming) in de weg. Daarnaast blijft een hele korte periode over voor de realisatie.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>
<p>Deze langdurige onzekerheid leidt daarnaast waarschijnlijk tot uitstel; gemeenten zeggen de plekken pas toe wanneer ze zeker weten dat er op een later moment in het proces toch niet ineens meer plekken gerealiseerd moeten worden.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>

<p>Een gemeentelijke taakstelling die vroegtijdig in het proces duidelijk is, kan gemeenten helpen in de bestuurlijke besluitvorming. De bestuurlijke besluitvorming kan hierdoor gaan over de vraag welke locaties geschikt zijn om aan te bieden om de taakstelling in te vullen. De vraag of en in welke mate gemeenten opvangplekken willen aanbieden, wordt door een taakstelling met een verplichtend karakter overbodig. Met een dergelijke verplichte taakstelling kan er nog steeds ruimte zijn voor gemeenten om regionaal afspraken te maken over het gezamenlijk invullen van de taakstelling op regionaal niveau. De primaire verantwoordelijkheid voor de invulling van de taakstelling wordt hierdoor wel op lokaal niveau belegd.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>
---	---------------------------------------

3. Verdeel- en beloningssystematiek kan tot perverse prikkels leiden

Hoofdpunten uit eerdere uitvoeringstoets	Wijzigingen lagere regelgeving
<p>Het landelijk inbrengen van plekken betekent dat een gemeente later alsnog moet meedelen in de provinciale opgave. Het effect van de systematiek kan zijn dat gemeenten hun kaarten voor de borst houden of bestaande duurzame voorzieningen niet landelijk meer inbrengen, zodat ze deze aan de provinciale tafels in kunnen brengen.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>
<p>Gemeenten geven aan dat de financiële prikkel als “verleiding” zeer beperkt zal werken. Het knelt op andere punten, zoals</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beperkte geschikte locaties en beperkte beschikbaarheid gemeentelijk vastgoed; • Verdringing andere taken, zoals de opvang van Oekraïners; • Schaarste aan personeel; 	<p>Blijft ongewijzigd van kracht. Ook nu er voor bepaalde vormen van opvang meerdere bonussen kunnen worden ontvangen.</p>

- Beperkte mogelijkheden tot nieuwbouw i.v.m. onder andere stikstofbeperkingen, geluidbeperkingen, wachttijden bij aansluiting op nutsvoorzieningen etc.

Gemeenten verwachten dat een bonus van 2500 euro daar geen verandering in zal brengen.

4. Krappe termijnen leiden tot knelpunten in de uitvoering

Hoofdpunten uit eerdere uitvoeringstoets	Wijzigingen lagere regelgeving
Participatie met inwoners kost veel tijd, maar is cruciaal voor draagvlak. Gemeenten geven aan dat participatie pas kan starten wanneer voldoende zekerheid bestaat over de opgave, om duidelijkheid te kunnen bieden aan inwoners en onnodige onrust te voorkomen.	Blijft ongewijzigd van kracht.
De termijn voor de bestuurlijke besluitvorming (met name Raad) is met twee maanden (1 mei tot 1 juli) bijzonder krap.	Blijft ongewijzigd van kracht.
Ook de termijnen voor de realisatie zijn te krap, indien uitgegaan wordt van het realiseren van locaties die door het COA zo in gebruik genomen kunnen worden. De eisen aan de locaties (wettelijke eisen voor gebouw met woonfunctie) zijn daarnaast strenger dan bij bijvoorbeeld de opvang van Oekraïners, waardoor verbouw juist vaker nodig zal zijn. Het gebruikmaken van een logiesfunctie in plaats van een woonfunctie zou, vanwege de andere eisen die gesteld worden, in veel gevallen meer mogelijkheden bieden om sneller tot opvanglocaties te komen.	Blijft ongewijzigd van kracht.
De vergunningverlening kan lang duren, zeker met bezwaartermijnen en complexere omgevingsvergunningen.	Blijft ongewijzigd van kracht.

<p>Het aanpassen van bestemmingsplannen zal regelmatig nodig zijn; dit kent een lange doorlooptijd, waarbij ook rekening gehouden moet worden met bezwaar en beroep. Hoewel het College de mogelijkheid heeft om een vergunning te verlenen die gebruik/bouw in afwijking van het door de Raad vastgestelde bestemmingsplan toestaat, is dit voor gemeenten geen passende werkwijze voor het invulling geven aan een structurele opgave. Deze werkwijze kan afbreuk doen aan de voorspelbaarheid en gevoelde betrouwbaarheid van de (gemeentelijke) overheid. Juist dit vertrouwen en draagvlak zijn nodig om structureel invulling te kunnen geven aan de taken uit de Spreidingswet, maar ook aan andere taken en opgaven waarvoor de inwoner op de gemeente vertrouwt.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>
<p>Onder andere door capaciteitsproblemen bij aannemers kent het proces van bouwen en verbouwen ook een lange doorlooptijd.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>
<p>De realisatie eerder starten dan het definitieve verdeelbesluit levert risico's op voor gemeenten door de mogelijkheid dat de omvang van de opgave nog wijzigt, waardoor niet zeker is of een locatie bijvoorbeeld passend is.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>
<p>De wet biedt de mogelijkheid om afspraken te maken over een langere realisatietermijn; in de praktijk zal dit vaak nodig blijken, waardoor de termijn van zes maanden uit het wetsvoorstel in veel gevallen op voorhand niet gehaald wordt. In het verdeelbesluit zal dan een langere termijn voor de realisatie opgenomen moeten worden.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>

5. De (keten)gevolgen van exploitatie door gemeenten moeten nader uitgewerkt worden

<p>Het wetsvoorstel biedt nog geen duidelijkheid over wanneer exploitatie door gemeenten nodig zal zijn en wat daar de criteria voor zijn. Tot op welk niveau kan COA de exploitatie -ook bij kleinschaligheid- garanderen? Nadere uitwerking volgt nog in een AMvB.</p>	<p>In de AMvB is dit onderwerp benoemd, maar wordt inhoudelijk verwezen naar een nog op te stellen ministeriële regeling. Nadere uitwerking moet dus nog steeds volgen.</p>
<p>Gemeenten zien dat de exploitatie specifieke expertise vraagt die zij niet zomaar in huis hebben.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>
<p>Exploitatie door gemeenten levert daarnaast nieuwe complexiteit in de keten op. Partijen als IND, DT&V en AVIM krijgen bij exploitatie door gemeenten potentieel ineens met 344 opvangorganisaties in plaats van/naast het COA te maken, inclusief de benodigde gegevensuitwisseling.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>
<p>Bovenstaande complexiteit leidt ertoe dat het landelijk overzicht en coördinatie in de knel kunnen komen.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>
<p>Exploitatie door gemeente lijkt voor de hele keten moeilijk uitvoerbaar; de precieze taakverdeling, haalbaarheid en gevolgen moeten in de keten nader uitgewerkt worden. Het is om deze reden van belang dat de AMvB waarin dit onderwerp uitgewerkt wordt, samen met gemeenten en andere ketenpartners opgesteld wordt. Daarbij is van belang dat voldoende tijd en ruimte is om met betrokken ketenpartners inzichtelijk te maken wat verschillende scenario's voor dit ketenproces zijn en welke rolverdeling daarbij past. Er moet daarbij in ieder geval aandacht zijn voor concrete taken en benodigde competenties en wat nodig is op het gebied van gegevensuitwisseling. Deze informatie is input voor de AMvB. Bovendien is een afzonderlijke uitvoeringstoets op de AMvB nodig.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht, zij het dat de nadere uitwerking niet in de AMvB volgt maar in een ministeriële regeling.</p>

6. Gevolgen voor aanpalende taken moeten uitgewerkt worden

Hoofdpunten uit eerdere uitvoeringstoets	Wijzigingen lagere regelgeving
<p>De opvang in een gemeente heeft ook gevolgen voor aanpalende taken zoals jeugdzorg, onderwijs, leerlingenvervoer, kinderopvang, opvang ontheemden Oekraïne, leefbaarheid in wijken en het invullen van de ruimtelijke puzzel.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>
<p>In de nadere uitwerking en financiële doorvertaling van de wet dient hier ook rekening mee gehouden te worden.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>
<p>Gemeenten worden niet alleen geconfronteerd met een opgave voor de opvang van reguliere asielzoekers. De samenhang met andere taken/opgaven (o.a. crisisnoodopvang, opvang van Oekraïense ontheemden en huisvesting van andere aandachtsgroepen) zorgt voor onzekerheid over de opgave waarvoor een gemeente staat. Al deze opgaven komen voort vanuit verschillende wettelijke kaders, werken volgens een verschillende systematiek, kennen een verschillende bekostigingssystematiek en locaties moeten voldoen aan (deels) verschillende eisen. Voor gemeenten zijn deze opgaven nauw met elkaar verbonden. De realisatie van opvang of huisvesting voor deze doelgroepen moet plaatsvinden op hetzelfde grondgebied, met dezelfde schaarste aan beschikbare ruimte. Tussen de verschillende wetten die gaan over de opvang en huisvesting van verschillende doelgroepen is meer eenduidigheid in systematiek, bekostiging en eisen aan locaties nodig.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>
<p>De stapeling van opgaven leidt naar verwachting tot knelpunten bij verschillende aanpalende taken. Dit geldt bijvoorbeeld voor de beperkte beschikbaarheid van huisartsenzorg en personele krapte in het onderwijs en de kinderopvang. Bij exploitatie door gemeenten is dit een potentieel knelpunt voor gemeenten. Maar ook als het COA de exploitatie doet en hierbij tegen knelpunten aanloopt, dan krijgt de gemeente hier mogelijk (indirect) mee te maken.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>

7. Plan voor ingroEIFase en implementatie nodig

Hoofdpunten uit eerdere uitvoeringstoets	Wijzigingen lagere regelgeving
<p>Het voorgestelde proces leidt op korte termijn niet tot de realisatie van de benodigde plaatsen conform de eisen in het wetsvoorstel.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>
<p>Wanneer de wet begin 2023 in werking treedt, leidt deze op zijn vroegst in 2024 tot nieuwe plaatsen.</p>	<p>Beoogde inwerkingtreding van de wet is inmiddels verschoven, waarmee ook de beschikbaarheid van nieuwe plaatsen opschuift.</p>
<p>Een acute oplossing voor 2023 wordt met deze wet dus niet gerealiseerd.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>
<p>Om zo spoedig mogelijk samen uit de asielcrisis te komen, is een plan nodig voor de ingroEIFase en voor de implementatie van de wet. Een zorgvuldig uitgewerkt implementatieplan is hiervoor randvoorwaardelijk en moet zowel de uitwerking van oplossingen voor de urgente problematiek op de korte termijn bevatten als de uitwerking van het ontwikkelen van een duurzame voorraad van opvanglocaties voor de langere termijn (waar de Spreidingswet nu vooral op gericht is). Deze uitwerking heeft hoge prioriteit en vraagt om een zorgvuldig ketenproces.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>
<p>De onduidelijkheden die er nog zijn met betrekking tot het definitieve wetsvoorstel inclusief onderliggende regelgeving, maakt dat gemeenten zich nog niet geheel voor kunnen bereiden. Er leven ook veel vragen bij gemeenten. Dat, in combinatie met de wens om de wet op korte termijn in te laten gaan, maakt goede implementatieondersteuning van groot belang.</p>	<p>Blijft ongewijzigd van kracht.</p>

8. De financieringssysteem voor de taak moet uitgewerkt worden en kent bijzondere aandachtspunten

Hoofdpunten uit eerdere uitvoeringstoets	Wijzigingen lagere regelgeving
De financieringssysteem voor de uitvoeringskosten die gemeenten maken als gevolg van het wetsvoorstel is nog niet uitgewerkt.	Blijft ongewijzigd van kracht.
Belangrijk daarbij is dat uitgegaan wordt van een juiste breedte van de taak; in de Memorie van Toelichting wordt deze taak ten onrechte erg smal neergezet als “de daadwerkelijke wijziging van bestemmingsplannen en vergunningverlening”.	Blijft ongewijzigd van kracht.
Gemeenten moeten echter meer doen om te komen tot realisatie van locaties; denk daarbij onder andere aan locatieonderzoek, participatie en communicatie met inwoners, bezwaar en beroep en het bestuurlijke proces. Dit geldt zowel voor de locaties die ingebracht worden voorafgaand aan het verdelbesluit als voor locaties die daarna ingebracht worden. De financieringssysteem moet voor beiden gelden.	Blijft ongewijzigd van kracht.
Ook kan het voorkomen dat een intensief participatietraject uiteindelijk niet leidt tot het realiseren van opvangplaatsen, bijvoorbeeld door bezwaar en beroep. De gemeente verricht dan wel werkzaamheden, maar die resulteren in die situaties niet in opvangplaatsen.	Blijft ongewijzigd van kracht.
Een deel van de taken, zoals participatie en communicatie met omwonenden en het zorgdragen voor de verbinding van de opvanglocatie met de wijk of buurt, loopt ook na de start van de exploitatie nog door.	Blijft ongewijzigd van kracht.

Door hier goed in te investeren, kan voorkomen worden dat het draagvlak afneemt of dat omwonenden overlast ervaren van de opvanglocatie.	
De taak heeft ook (financiële) consequenties voor aanpalende taken.	Blijft ongewijzigd van kracht.
Het is van belang dat de financieringssystematiek recht doet aan bovengenoemde punten en dat niet uitgegaan wordt van voorfinanciering door gemeenten.	Blijft ongewijzigd van kracht.
Daarnaast moeten financiële afspraken gemaakt worden over waar het financiële risico ligt wanneer de inzet van een locatie niet meer nodig is.	Blijft ongewijzigd van kracht.
Daarnaast is in de nadere uitwerking van belang dat de financieringssystematiek voor exploitatie door gemeenten uitgaat van taakgerichte financiering (het in stand houden van de voorziening vormt dan de basis en niet het aantal beslapen bedden).	Blijft ongewijzigd van kracht.

Bijlage B: Gesprekspartners

De volgende gemeenten hebben deelgenomen aan (een van) de plenaire sessies en hiermee input geleverd bij het opstellen van deze aanvullende uitvoeringstoets:

Alblasserdam	Haarlemmermeer	Pijnacker-Nootdorp
Almelo	Hardenberg	Putten
Almere	Harderwijk	Rheden
Apeldoorn	Helmond	Rhenen
Barendrecht	Hillegom, Lisse, Teylingen	Roosendaal
Barneveld	Koggenland	Rotterdam
Beekdaelen	Krimpenerwaard	Smallingerland
Beesel	Land van Cuijk	Steenwijkerland
Bergen	Leiden	Súdwest-Fryslân
Bladel	Leidschendam-Voorburg	Tilburg
Bodegraven-Reeuwijk	Leudal	Uithoorn
Borger-Odoorn	Lingewaard	Valkenburg aan de Geul
Breda	Lochem	Veldhoven
Bronckhorst	Maasgouw	Venlo
Brunssum	Maastricht	Venray
Dalfsen	Midden Delfland	Vlaardingenv
Doesburg	Nieuwegein	Wageningen
Ede	Nijmegen	Wassenaar
Eemsdelta	Nunspeet	Weert
Emmen	Oegstgeest	Werkorganisatie Druten Wijchen

Enschede	Oldenzaal	West Betuwe
Goeree-Overflakkee	Olst-Wijhe	Wijk bij Duurstede
GR Holland Rijnland	Ouder-Amstel	Zeewolde
Haaksbergen	Papendrecht	Zevenaar
	Peel en Maas	Zoetermeer